

Nr 96.

Ankom till Riksdagens kansli den 24 maj 1910 kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter slaktaren Johan Fredrik Sjöberg i Lund.

(3:e Afd.)

I en till Riksdagen den 22 april innevarande år aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling öfverlämnad proposition (nr 216) har Kungl. Maj:t, under åberopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att kronans rätt till danaarf efter slaktaren Johan Fredrik Sjöberg i Lund må, efter afdrag af till kammaradvokatfiskalen utgående aktoratsprovision, efterskänkas till förmån för maskinisten J. A. Lagerborgs och hans hustru Charlotta Lagerborgs, född Sjöberg, barn och f. d. musiksergeanten Johan Ågrens hustru Kersti Ågren.

Till förenämnda statsrådsprotokoll har departementschefen i ärendet anfört följande:

*Departements-
chefens
yttrande.*

»I en till Kungl. Maj:t ingifven skrift hafva maskinisten J. A. Lagerborg och hans hustru Charlotta Lagerborg, född Sjöberg, samt f. d. musiksergeanten Johan Ågren och hans hustru Kersti Ågren i underdånighet anhållit om efterskänkande af kronan tillkommande rätt till danaarf efter slaktaren Johan Fredrik Sjöberg i Lund. Vid ansökningen äro fogade åtskilliga handlingar, hvaraf inhämtas hufvudsakligen följande.

Genom inbördes testamente den 19 januari 1867 förordnade bemålde Johan Fredrik Sjöberg och hans hustru Karna Nilsdotter, att den,

som öfverlefde den andre, skulle i sin lifstid sitta i orubbadt bo, men att efter båda makarnas död hälften af deras kvarlåtenskap skulle tillfalla Karna Nilsdotters dotter i ett föregående gifte sökanden Kersti Ågren och den andra hälften makarna Sjöbergs fosterdotter sökanden Charlotta Lagerborg.

Den 22 april 1874 afled Karna Nilsdotter, efterlämnande såsom stärbhusdelägare mannen Sjöberg och dottern Kersti. Förenämnda testamente bevakades efter Karna Nilsdotter den 4 maj 1874 samt delgafs förbemålde Johan Ågren.

Sedan Sjöberg därefter genom särskilda tillägg den 19 oktober 1874 och den 8 september 1898 ändrat förenämnda testamente och därvid förordnat, bland annat, att den del af kvarlåtenskapen, som tillföлле fosterdottern, skulle tillhöra henne enskildt och undantagas från hennes mans förvaltning, upphäfde han genom nytt tillägg den 28 september 1904 såväl testamentet af den 19 januari 1867, för så vidt det afsåg hans andel i makarnas efterlämnade kvarlåtenskap, som ock det till samma testamente gjorda tillägg af den 8 september 1898 samt förklarade såsom sin yttersta vilja och testamente, att all hans efterlämnade kvarlåtenskap skulle med full äganderätt tillfalla hans fosterdotter Charlotta Lagerborgs barn, till lika fördelning dem emellan.

Makarna Lagerborgs barn äro enligt ett den 29 april 1909 af vederbörande pastor utfärdadt prästbevis sonen Nils Frithiof Filemon, född den 8 mars 1893, samt döttrarna Vanda Carolina, född den 5 februari 1889, Ebba Paulina, född den 7 april 1890, Klara Natalia Josefina, född den 4 april 1895, Frida Linnéa, född den 6 mars 1897, Blenda Ingeborg, född den 22 maj 1899 och Marta Charlotta, född den 22 december 1901.

Sjöberg afled den 3 augusti 1906 utan att efterlämna känd arfvinge. Bouppteckning efter honom förrättades den 10 januari 1907, hvarvid närvaro sökanden Charlotta Lagerborg samt Johan Ågren, den sistnämnde såsom målsman för sin hustru Kersti Ågren, personligen samt J. A. Lagerborg genom befullmäktigadt ombud, och företeddes ofvanberörda testamentshandling. Bouppteckningen upptager tillgångar till 5,107 kronor 17 öre och gravationer till 2,142 kronor 60 öre, i följd hvaraf boets behållning enligt bouppteckningen utgör 2,964 kronor 57 öre. Ifrågavarande testamente blef först den 19 augusti 1907 bevakadt efter Sjöberg.

Under återopande af nu anförda förhållanden hafva sökandena i sin förenämnda skrift i underdånighet anhållit, att Kungl. Maj:t måtte efterskänka den rätt till danaarf efter Sjöberg, som kunde tillkomma

Kungl. Maj:t och kronan på grund däraf, att testamentstagarna utan laga förfall försummat att inom föreskrifven tid bevaka ifrågavarande testamente. Såsom skäl för berörda anhållan har anförts, att testamentstagarna befunne sig i små ekonomiska omständigheter, hvadan förlusten af behållna kvarlåtenskapen efter Sjöberg skulle komma att drabba dem tungt.

Öfver ansökningsen har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län, på grund af nådig remiss, afgifvit underdånigt utlåtande och därvid tillika öfverlämnat ett från magistraten i Lund infordradt yttrande.

Magistraten har därvid åberopat ett af kronouppbördskassören E. Göransson i Lund afgifvet yttrande, hvari vitsordats, att makarna Lagerborgs lefnadsvillkor vore ganska knappa, enär makarna med jämförelsevis små inkomster haft att uppfostra ej mindre än sju barn, af hvilka ej något ännu kunde försörja sig sjelft, samt att makarna Ågren alltid lefvat i synnerligen fattiga omständigheter, på grund hvaraf och då känt vore, att arflåtaren på sin ålderdom vårdats af hustru Lagerborg, den underdåniga ansökningsen tillstyrkts.

För egen del har Kungl. Maj:ts befallningshafvande, med afseende å föreliggande ömmande omständigheter, tillstyrkt bifall till ansökningsen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som jämväl yttrat sig i ärendet, har anført följande.

Då ifrågavarande testamentariska förordnanden icke blifvit inom föreskrifven tid bevakade efter Johan Fredrik Sjöberg, vore desamma utan verkan, äfven hvad sökanden Kersti Ågren anginge, och blefve följaktligen kvarlåtenskapen efter makarna Sjöberg underkastad lagens bestämmelser om arf. Hustrun Karna Nilsdotters andel af kvarlåtenskapen skulle alltså öfvergå till hennes dotter, sökanden Kersti Ågren, medan Johan Fredrik Sjöbergs andel, till hvilken några arfvingar ej funnes, skulle tillfalla kronan såsom danaarf. Storleken af Kersti Ågrens arfslott blefve naturligtvis beroende på, huruvida till grund för delningen lades behållningen i boet vid Karna Nilsdotters eller Johan Fredrik Sjöbergs död.

Om eller i hvad mån efterskänkande af kronans rätt till Johan Fredrik Sjöbergs kvarlåtenskap skulle verka till förmån äfven för sökanden Kersti Ågren, syntes ej i detta sammanhang behöfva närmare utredas, då ju detta blefve en fråga mellan sökandena inbördes.

Beträffande sjelfva ansökningsen ansåge advokatfiskalsämbetet, med hänsyn till hvad i ärendet förekommit, densamma vara förtjänt af bifall. Ämbetet har därför, med förbehåll om aktoratsprovision, tillstyrkt, att nådig proposition måtte aflåtas till Riksdagen i syfte, att kronans rätt

till danaarf efter ofvanbemälde Johan Fredrik Sjöberg måtte efterskänkas till förmån för sökandena.

Med afseende å hvad sålunda i ärendet förekommit, finner jag mig böra tillstyrka, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel efterskänkes, och anser jag med hänsyn jämväl till innehållet i förberörda, af Johan Fredrik Sjöberg den 28 september 1904 upprättade testamente sådant efterskänkande böra ske till förmån för makarna Lagerborgs barn och Kersti Ågren. Jag hemställer därför i underdånighet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till danaarf efter Sjöberg må, efter afdrag af till kammaradvokatfiskalen utgående aktoratsprovision, efterskänkas till förmån för makarna Lagerborgs barn och Kersti Ågren.»

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som icke haft något att erinra mot förevarande framställning, hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må
vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 23 maj 1910.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
